

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2012-02-08
meddelad i
Vänernsborg

Mål nr M 2264-11

KLAGANDE

Stenungsunds kommun
444 82 Stenungsund

Ombud: Advokat **TW**
Advokatfirman Stangdell & Wennerqvist AB
Box 11165
404 24 Göteborg

MOTPART

Länsstyrelsen i Västra Götalands län
462 82 Vänernsborg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsens i Västra Götalands län beslut 2011-05-24 i
ärende nr 575-122381-2008, se bilaga 1

SAKEN

Föreläggande om kontroll m.m. avseende omgivningspåverkan vid Stripplekärrs
deponi, Stenungsunds kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen ändrar länsstyrelsens beslut endast på så sätt att i
beslutet angiven besiktning ska vara utförd senast fyra månader efter det att beslutet
därom vunnit laga kraft respektive att i beslutet angiven redovisning till tillsyns-
myndigheten ska ske senast två månader därefter.

Dok.Id 189227

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1070 462 28 Vänernsborg	Hamngatan 6	0521-27 02 00 E-post: mmd.vanersborg@dom.se	0521-27 02 30	måndag – fredag 09:00-16:00

BAKGRUND

I beslut den 24 maj 2011 förelade Länsstyrelsen i Västra Götalands län (länsstyrelsen), med stöd av 26 kapitlet 9, 19, 21 och 22 §§ miljöbalken, Stenungsunds kommun att utföra undersökningar och kontroll vid Stripplekärrs deponi samt att redovisa resultatet av kontrollen i enlighet med ett förslag på omgivningskontroll, i beslutet benämnt Hifab 2008-11-25 rev 2009-11-16, med följande tillägg.

”En besiktning ska utföras senast den 31 augusti 2011. Besiktningsrapporten ska innehålla följande uppgifter.

1. Resultat från kontroll av att utförda uppsamlingsledningar, brunnar och avskärande diken är utförda så att rätt funktion uppnås, t.ex. avseende djup och lutning. Vid behov ska kompletterande åtgärder föreslås.
2. Möjligheter och förslag till åtgärder för att ytterligare minska belastningen av ovidkommande vatten till deponiområdet.
3. En geohydrologisk utredning angående risken för spridning av lakvatten åt nordväst.
4. Behov av kompletterande provtagningspunkter för grundvatten i berg samt i jord nedströms deponin och någon referenspunkt i syfte att följa upp föroreningsspridning via lakvatten från deponin.
5. Uppföljning av utförd kontroll och förslag till revidering av kontrollprogram med avseende på provtagningspunkter, analysparametrar mm.

Besiktningen ska utföras av en opartisk och sakkunnig person med erforderlig geohydrologisk kompetens och erfarenhet och redovisas till tillsynsmyndigheten senast den 30 september 2011.

Länsstyrelsen ska beredas tillfälle att delta vid besiktningen.”

YRKANDEN M.M.

Stenungsunds kommun (kommunen) har överklagat länsstyrelsens beslut och har i första hand yrkat att beslutet undanröjs. I andra hand har kommunen yrkat att

medgiven tid för fullgörandet av åtgärder enligt beslutet ska förlängas till fyra månader efter det att beslut härom vunnit laga kraft respektive att redovisningen av utförda åtgärder ska inges till tillsynsmyndigheten senast två månader därefter.

Kommunen har till stöd för sina yrkanden anfört i huvudsak följande. På sätt som framgår av länsstyrelsens föreläggandebeslut har kommunen utfört omfattande åtgärder med Stripplekärrs deponi, i syfte att åstadkomma en fullgod sluttäckning av deponin. Kommunens intentioner i detta avseende kan inte ifrågasättas. Kommunen har även för avsikt att utföra en kompletterande besiktning/utredning på plats vid deponin, för att visa hur åtgärderna med sluttäckningen fungerar idag. Av olika anledningar är denna besiktning ännu inte fullgjord.

På sätt som framgår av 26 kap. 9 § miljöbalken får mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet inte tillgripas. Med beaktande härav och gällande praxis så ska förelägganden endast tillgripas om detta är absolut nödvändigt och framförallt då berörd part inte har för avsikt att frivilligt fullgöra sina skyldigheter. Mot bakgrund av att kommunen på frivillig väg är beredd att undersöka förhållandena vid Stripplekärrs deponi finns inget lagligt och sakligt skäl för länsstyrelsens föreläggande. Mot bakgrund härav ska länsstyrelsens föreläggande upphävas.

När det gäller innehållet i föreläggandet vill kommunen invända följande. I nuläget bör det vara påkallat att utföra en besiktning av befintliga förhållanden och funktionen av utförda åtgärder vid Stripplekärrs deponi. Först efter att denna besiktning är utförd kan ställning tas till om, och i sådant fall vilka, kompletterande åtgärder som kan krävas. Såvitt kommunen kan förstå motsvarar dessa åtgärder punkten 1 i länsstyrelsens föreläggandebeslut. Vad som anges under de övriga punkterna 2-5 i föreläggandet bör rimligtvis anstå till efter resultatet av utförd besiktning. Besiktningen kan ju ge vid handen att åtgärderna enligt punkterna 2-5 inte erfordras eller att andra åtgärder istället behöver vidtas. Mot bakgrund härav ska under alla omständigheter länsstyrelsens föreläggande ändras på sätt att punkterna 2-5 i beslutet utgår.

För det fall mark- och miljödomstolen skulle finna att föreläggandet ska kvarstå i någon del, gör kommunen gällande att föreskrivna fullgörelsetider måste justeras. De av länsstyrelsen uppställda tidpunkterna för fullgörelse är passerade och det bör i förelägganden av denna typ istället anges en tid för fullgörelse i förhållande till när lagakraftvunnet beslut föreligger i ärendet.

Kommunen bör medges en skälig tid för att fullgöra de åtgärder som ett föreläggande kan komma att omfatta. Med beaktande härav och att för utredningsarbetet måste anlitas extern, sakkunnig expertis samt att väderförhållanden kan medföra förseningar av besiktning m. m., anhåller kommunen om att ett eventuellt fullgörande av åtgärder vid Stripplekärrs deponi ska ske senast fyra månader efter det att ett beslut i målet vunnit laga kraft respektive att sammanställning/redo-visning av åtgärderna ska inges till tillsynsmyndigheten senast två månader därefter.

Länsstyrelsen har motsatt sig att beslutet undanröjs men har medgett att de tider som anges i beslutet flyttas fram i enlighet med kommunens andrahandsyrkande.

Länsstyrelsen har vidare anfört följande. Länsstyrelsen anser att föreläggandet är befogat och inte mer ingripande än vad som är nödvändigt. De frågor som föreläggandet reglerar har tagits upp i besöksrapport redan 2010-02-12. Länsstyrelsens utgångspunkt var då att åtgärderna förväntades utföras frivilligt. Eftersom åtgärderna inte blev utförda bedömdes det vara motiverat att tydliggöra kraven i ett föreläggande.

Föreläggandet bygger på kommunens eget förslag till kontrollprogram samt de frågetecken som uppmärksammats i samband med besöket på plats.

Föreläggandet innebär inga krav på direkta åtgärder utan syftar till att följa upp utförda efterbehandlingsåtgärder. Besiktningsrapporten bör ge svar på samtliga punkter i föreläggandet för att ge tillräckligt underlag till bedömning av behov av kompletterande kontroll och åtgärder och i förekommande fall förslag på hur detta kan göras. Utifrån besiktningsresultat och kommunens förslag till fortsatt hantering kommer länsstyrelsen sedan att ta ställning till frågan i särskild ordning.

EA har anfört följande. I egenskap av markägare intill deponin, Stripplekärr 1:2, stöder han till fullo länsstyrelsens beslut om föreläggande om kontroll av omgivningspåverkan vid och omkring deponin på fastigheten Stripplekärr 2:1 samt mossen på Stripplekärr 1:2. Kommunen har trots klagomål från närboende under många år inte tagit några som helst hänsyn till att farliga kemikalier fått sprida sig till vattentäkter m.m. Även de vattenförande kemikalier som via mossen på Stripplekärr 1:2 runnit ner i vattendraget ner till Stenungeå och ut i havet har varit omfattande. Provtagning på fisken i Skagerrak visar på ständigt förhöjda värden. Det krävs stränga åtgärder. Det kan inte fortsätta som det hittills har gjort.

DOMSKÄL

Länsstyrelsens beslutade föreläggande om undersökningar och kontroll m.m. har tillkommit eftersom av kommunen frivilligt påtagna åtaganden inte har kommit till stånd. Såvitt framgår av handlingarna i målet har dessa åtaganden ännu inte genomförts. Enligt mark- och miljödomstolen, som även i övrigt finner föreläggandet lagligen grundat, har länsstyrelsen därför haft fog för sitt beslut.

Mark- och miljödomstolen finner vidare att de förelagda åtgärderna inte kan anses mer ingripande än vad som är nödvändigt. Mark- och miljödomstolen förutsätter härvid att detaljeringsgraden och omfattningen av de uppgifter som enligt beslutet ska genomföras kan avgöras i samförstånd mellan kommunen och tillsynsmyndigheten. Av det nu anförda följer att domstolen anser att skäl inte heller föreligger att låta punkterna 2-5 i föreläggandet utgå.

Mark- och miljödomstolen anser dock att länsstyrelsens beslut bör ändras på så sätt att tiden för utförande av besiktning och redovisning bestäms i enlighet med kommunens andrahandsyrkande, vilket länsstyrelsen har medgett.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 29 februari 2012.

Bodil Svensson

Nils-Göran Nilsson

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Bodil Svensson, ordförande, och tekniska rådet Nils-Göran Nilsson.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Miljöskyddsenheten
Anna-Karin Davidsson
0521-60 54 67

Delg.kv

BESLUT
2011-05-24

Diarienummer
575-122381-2008 ✓
Dossienummer
1400-00217

Sida
1(3)

Stenungsunds kommun
444 82 Stenungsund

Kontroll av omgivningspåverkan vid Stripplekärrs deponi, Stenungsunds kommun

Beslut

Länsstyrelsen förelägger med stöd av 26 kapitlet 9, 19, 21 och 22 §§ miljöbalken Stenungsunds kommun att utföra undersökningar och kontroll vid Stripplekärrs deponi samt att redovisa resultatet av kontrollen i enlighet med förslag på omgivningskontroll, Hifab 2008-11-25, rev 2009-11-16 samt med följande tillägg.

En besiktning ska utföras senast den 31 augusti 2011. Besiktningsrapporten ska innehålla följande uppgifter.

1. Resultat från kontroll av att utförda uppsamlingsledningar, brunnar och avskärande diken är utförda så att rätt funktion uppnås, t.ex. avseende djup och lutning. Vid behov ska kompletterande åtgärder föreslås.
2. Möjligheter och förslag till åtgärder för att ytterligare minska belastningen av ovidkommande vatten till deponiområdet.
3. En geohydrologisk utredning angående risken för spridning av lakvatten åt nordväst.
4. Behov av kompletterande provtagningspunkter för grundvatten i berg samt i jord nedströms deponin och någon referenspunkt i syfte att följa upp föroreningsutbredning via lakvatten från deponin.
5. Uppföljning av utförd kontroll och förslag till revidering av kontrollprogram med avseende på provtagningspunkter, analysparametrar mm.

Besiktningen ska utföras av en opartisk och sakkunnig person med erforderlig geohydrologisk kompetens och erfarenhet och redovisas till tillsynsmyndigheten senast den 30 september 2011.

Länsstyrelsen ska beredas tillfälle att delta vid besiktningen.

Bakgrund

Stenungsunds kommun har utfört efterbehandlingsåtgärder vid Stripplekärrs deponi och en slutrapport lämnades in till Länsstyrelsen den 27 december 2007. Länsstyrelsen har i meddelande den 29 januari 2008 bedömt att åtgärderna utförts i huvudsaklig överensstämmelse med anmälan och gällande beslut den 2 mars 2007. Länsstyrelsens bedömning gjordes utifrån den redovisning som lämnats in och utan något besök på platsen.

Ett förslag till kontrollprogram lämnades in till Länsstyrelsen den 23 december 2008. Revideringar har därefter skett, "Deponi på fastigheten Stripp-
lekärr 2:1. Förslag på fortsatt kontroll av omgivningspåverkan och genom-
förda åtgärder. Hifab 2008-11-25, rev 2009-11-16".

Vid ett tillsynsbesök den 11 december 2009 diskuterades förslaget till kon-
trollprogram och Länsstyrelsen framförde även synpunkter på behov av
uppföljande åtgärder vid deponin, se besöksanteckningar 2010-02-12. Någ-
ra åtgärder har ännu inte vidtagits och någon rapportering av utförd kontroll
har inte lämnats in.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Kommunen har lagt ned stora kostnader för att efterbehandla deponin på ett
bra sätt. Deponin har tätats med lerlager för att få en så liten tillförsel av
vatten som möjligt. Avskärande diken behövs för att avleda ovidkommande
rent vatten som annars riskerar att rinna in i deponin och föra med sig för-
oreningar ut med lakvattnet. Det är viktigt att anlagda uppsamlingsledning-
ar, brunnar och avskärande diken är utförda så att rätt funktion uppnås, t.ex.
avseende djup och lutning. Vid tillsynsbesök har framkommit att det finns
behov av uppföljning och kontroll av utförda åtgärder.

Det är oklart om det finns risk för spridning av lakvatten via jordlager åt
nordväst. I förslaget till kontrollprogram anges att kommunen överväger
installation av 2-3 grundvattenrör i aktuellt område för att kontrollera
grundvattenytans lutning. Länsstyrelsen anser att en geohydrologisk utred-
ning angående risken för spridning av lakvatten åt nordväst behöver utföras.

Länsstyrelsen anser att en besiktning ska utföras för att följa upp utförda
efterbehandlingsåtgärder och behovet av kompletterande åtgärder. Det är
viktigt att se till att de efterbehandlingsåtgärder som utförts skyddas och
fungerar så bra som möjligt för att minska föroreningsspridningen till om-
givningen.

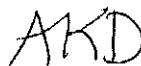
I avvaktan på att besiktningsresultatet anser Länsstyrelsen att provtagning
och kontroll vid deponin ska utföras i enlighet med inlämnat förslag till kon-
trollprogram. Besiktningen ska även omfatta uppföljning av utförd kontroll
och förslag till revidering av kontrollprogram med avseende på provtag-
ningspunkter, analysparametrar mm. Länsstyrelsen har även tidigare lämnat
synpunkter på kontrollprogrammet i besöksanteckningar 2010-02-12, vilket
bör beaktas vid revidering av kontrollprogrammet.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till Mark- och miljödomstolen, Vänersborgs tingsrätt, se formulär nr O22 (bilaga).

Urban Lindqvist

Anna-Karin Davidsson

Bilaga

1. Hur man överklagar
2. Besöksanteckningar 2010-02-12

Kopia till

Expeditionen

Stenungsunds kommun, Miljö- och hälsoskyddsenheten

Miljöskyddsenheten, Urban Lindqvist

Miljöskyddsenheten, Siv Hansson

Miljöskyddsenheten, Anna-Karin Davidsson

Hur man överklagar - dom i mål som har överklagats till mark- och miljödomstolen

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen. Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen inom tre veckor från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Mark- och miljööverdomstolen fordras att prövningstillstånd meddelas. Mark- och miljööverdomstolen lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast.

Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Till överklagandet ska bifogas lika många kopior av skrivelsen som det finns motparter i målet. Har inte klaganden bifogat tillräckligt antal kopior, framställs de kopior som behövs på klagandens bekostnad.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.